

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:32

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:32

Onsdagen den 20 juni

1 § Miljö

Statssekreterare Elisabet Falemo

Återrapport från ministerrådsmöte den 20 februari 2007

Återrapport från informellt ministermöte den 1–3 juni 2007

Information och samråd inför ministerrådsmöte den 28 juni 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar statssekreterare Elisabet Falemo med medarbetare välkomna.

Vi brukar göra så att berörda medarbetare som svarar på specialfrågor presenterar sig när de tar till orda, så sparar vi lite tid.

Vi är på den gula agendan där vi har Miljö som punkt 1.

Vi behandlar först återrapporterna från de gångna ministerrådsmötena. Därefter går vi in på samråd inför det kommande råds-mötet. Vad gäller återrapporterna från gångna ministerrådsmöten ser ni att det har runnit rätt mycket vatten under broarna sedan mötet i februari. Rapport är utsänd även vad gäller det informella råds-mötet i juni. Vi utgår ifrån att nämndens ledamöter, särskilt de som är specialintresserade, har tagit del av allt utsänt material.

Jag lämnar nu ordet till statssekreteraren om det är något hon vill tillägga. Varsågod.

Anf. 2 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det är trevligt för mig att vara här. Det är första gången jag träffar er. Jag är statssekreterare hos Andreas Carlgren.

Jag ska först rapportera från det förra miljörådsmötet den 20 februari. Jag ska också rapportera från det informella ministermötet i Essen den 1–3 juni.

Den 20 februari antog miljöministrarna rådsslutsatser om att minska utsläppen av växthusgaser med 20 procent till år 2020. Det klimatmålet ska uppfyllas oavsett utgången i kommande internationella förhandlingar, medan EU åtar sig att minska utsläppen med 30 procent inom ramen för en internationell överenskommelse.

Slutsatserna var en kompromiss mellan de länder som inte kunde godta ordförandeskapets förslag och de länder som i likhet med Sverige ville se ett 30-procentsmål i båda fallen.

Slutsatserna om klimat fördes till vårtoppmötet i mars och är EU:s utgångspunkt inför de globala klimatförhandlingarna på Bali i december.

Även energiministrarnas mål om 20 procent förnybar energi till år 2020 antogs av Europeiska rådet.

Tre debatter hölls under februarimötet. Vad gäller flygets inkludering i utsläppshandeln vill de flesta länder i likhet med Sverige att systemet införs så snart som möjligt. Sverige fick ett visst stöd för att öka andelen auktionering av utsläppsätter.

Förslaget till bindande åtgärder för att minska CO₂-utsläpp från personbilar välkomnades också av flertalet medlemsländer. Sverige betonade att åtgärderna bör vara konkurrensneutrala och lyfte fram vikten av biodrivmedel.

I debatten om markskydd framförde Sverige att vi stöder strategin men är tveksamma till att ett direktiv är det bästa sättet att genomföra strategin. Flertalet medlemsländer har samma inställning, medan andra anser att ett direktiv behövs för att åstadkomma ett effektivt markskydd.

Miljörådsmötet den 20 februari antog också slutsatser om den tematiska strategin för bekämpningsmedel samt fattade beslut i två GMO-ärenden. Ungern kunde behålla sitt förbud mot genmodifierad majs, medan man inte kunde fatta beslut om godkännande av genmodifierad nejliska.

Det var alltså den 20 februari.

Jag tar även det informella miljömötet i Essen den 1–3 juni. Där var också miljöminister Andreas Carlgren med. Det hade temat Miljö, innovation och sysselsättning. I den diskussionen betonade Andreas bland annat vikten av att utnyttja de miljöutmaningar som vi står inför och att framgångsrik miljöutveckling och ekonomisk utveckling kan gå hand i hand.

Ministern lyfte också fram betydelsen av att utveckla ekonomiska styrinstrument.

I Sverige har vi ju sett hur framgångsrik koldioxidskatten har varit för att förändra energianvändningen och koldioxidutsläppen.

Det är nu viktigt att se till att EU:s utsläppshandelssystem blir ett effektivt verktyg, betonade Andreas. Utifrån diskussionen på det informella miljömötet kommer rådsslutsatser om nya perspektiv för EU:s miljöpolitik att antas på miljörådet nästa vecka. Vi får alltså anledning att återkomma på den punkten.

Anf. 3 CARINA OHLSSON (s):

Statssekreteraren sade att flyget ska inkluderas i utsläppshandelssystemet så snart som möjligt. Vi socialdemokrater är ju emot att det ska inkluderas i samma bubbla.

Jag undrar över uttrycket ”så snart som möjligt”. Tidigare har vi hört att det är nästa period. Kan detta innebära att det är tidigare än 2013? Jag vill ha en precisering av ”så snart som möjligt”.

Anf. 4 ORDFÖRANDEN:

Jag ska först tala om för statssekreteraren att vi återkommer till den frågan som beslutspunkt. Kommentera det gärna i den utsträckning det rör återrapporten.

Anf. 5 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag återkommer till den frågan senare.

Anf. 6 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag ska ställa en fråga med anledning av det andra ministerrådsmötet och diskussionen kring koldioxid och energi. Jag antar att frågan om behovet av att vi sparar på energi var uppe. Jag undrar om man då diskuterade att förändra det man tillverkar så att inte allting är standby. Man skulle kunna spara mycket energi på det.

Var det något som var uppe till diskussion?

Anf. 7 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Då ber jag att få lämna ordet till Josefine som var med på mötet, vilket jag inte var.

Anf. 8 Departementssekreterare JOSEFINE HOLMQUIST:

Den frågan kom inte upp på det informella ministerrådsmötet.

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporterna till handlingarna.

Vi går in på Information och samråd inför ministerrådsmöte den 28 juni. Vi tar fram den blå agendan.

Vi brukar ta A-punkter sist och besluts- och B-punkter först.

Vi har först punkten om avfall.

Innan statssekreteraren kom nämnde jag att miljö- och jordbruksutskottet informerades om det mesta i går. Jag kommer också att punktvis nämna när det ligger saksamråd färdiga. Det brukar vara nämndens ambition att hålla sig benhårt till det som är nytt sedan sist för att respektera det berörda fackutskottets hantering av frågan.

Vad gäller punkt 3, Avfall, har nämnden informerats i december och säkert också miljö- och jordbruksutskottet. Underlag är utsänt.

Anf. 10 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag ska kort säga att vi tycker att det är en framgång att vi gör den här revideringen av ramdirektivet för avfall. Det här har ju varit föremål för förhandlingar. Det kommer också att ske en andra läsning i parlamentet under hösten. Ett direktiv kan förhoppningsvis antas nästa sommar.

Det är viktigt ur många aspekter. Det ger möjlighet till förenklingar och förtydliganden på många områden. Man kommer att kunna ha en flexibel hantering av spillolja. Man är tydlig med att man ska förebygga att avfall uppkommer. Man har också lyft fram avfallshierarkin som princip, vilket vi är mycket positiva till.

Det som är viktigt för Sverige är att klara ut när ett avfall upphör att vara avfall. Det har ju betydelse eftersom vi har en återvinningsindustri som är väldigt framgångsrik. Det innebär att sådant som tidigare har varit avfall nu kan vara produkter med ett värde.

Det har också betydelse för biprodukter. Ibland skräddarsyr man avfall för att kunna få en ny användning.

Det finns fortfarande några utestående frågor. Det gäller bland annat när förbränning av avfall ska räknas som återvinning. Sverige driver att man ska ha höga krav på energieffektivitet för att det ska räknas som återvinning. Där är vi inte i mål ännu. Där fortsätter diskussionerna.

2006/07:32

20 juni

I princip är Sverige nöjt med liggande förslag från ordföranden, men vi är öppna för att vara med och arbeta fram vissa förbättringar av förslaget.

Anf. 11 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Min fråga kanske låter lite rå. Det är inte meningen. Men det har lite bäring på nästa punkt. Det gäller krematorier. Ingår de i paketet när man diskuterar krav? Det kan ju bli föreningar också vid den typen av förbränning.

Anf. 12 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Det är mycket som är bra i detta. Det står som svensk ståndpunkt att vi i princip är nöjda. Frågan är hur reaktionen är i andra länder. Det står till exempel att Sverige kan vara flexibelt när det gäller krav från vissa medlemsstater. Finns det andra förslag som kan komma upp som kan innebära försämring utifrån svensk ståndpunkt?

Jag utgår ifrån, eftersom det är ett minimidirektiv, att Sverige kan ställa högre krav senare. Det är ju en inrikespolitisk fråga i ett senare skede.

Anf. 13 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en fråga som jag i och för sig tog upp i samband med informationen med miljöministern i går i utskottet. Det gäller Europaparlamentets inställning. De tycker att det ska finnas ett mål för återvinning av avfall.

Jag skulle vilja höra om statssekreteraren lite grann kan utveckla den svenska hållningen i den frågan.

Anf. 14 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag börjar med Christina Axelssons fråga om krematorier. Såvitt jag känner till finns inte den frågan med. Jag skulle tro att den behandlas i samband med kvicksilverstrategin och dess genomförande, för det är en viktig fråga på många sätt.

När det gäller Ulf Holms fråga kan jag säga att det finns länder som vill ha mer omfattande restriktioner för in- och utförsel av avfall.

Och när det gäller vår inställning kan jag säga att vi har mycket effektiva förbränningsanläggningar som tillgodogör sig både värme och, i många fall, elproduktion. Det är också en hög reningsgrad på våra fjärrvärmeverk. Avfallet är en råvara som vi tycker att det är viktigt att våra företag har möjlighet att fritt handla.

Det finns synpunkter på att man skulle kunna riskera att få import av avfall och att man själv inte kan ta hand om det avfall som finns i det egna landet. Det finns länder som har den typen av farhågor. Därför vill de begränsa import. Det finns också länder som vill begränsa export. Det är den typen av diskussioner som fortfarande pågår.

Jag vill också svara på Jacobs fråga här om återvinningssmål. Det finns ju mål för olika produktslag, bland annat de som är föremål för producentansvar. I det här sammanhanget har vi inte tyckt att det har varit lämpligt med generella mål för återvinning eftersom det är en väldigt stor skillnad mellan till exempel plastpåsar och gruvavfall. Det är

lite svårt att sätta volym- eller viktmål på återvinning, utan det här är det viktigt, tycker vi, att man gör för olika produktgrupper.

I den här strategin ingår också att länderna ska upprätta nationella avfallsplaner. Det jobbas med mål för olika verksamheter. Men ett allomfattande mål för alla typer av produkter kan det vara svårt att tillmäta en verklig betydelse, enligt vår uppfattning.

Anf. 15 ULF HOLM (mp):

När det gäller svaret på frågan om att begränsa import och export av avfall – en stor fråga, inte minst i en del u-länder som får ta emot import från en del länder i EU – undrar jag vad den svenska ståndpunkten är i den frågan. Den nämnde du inte. Du sade bara att det var en utestående fråga. Men den svenska ståndpunkten är det också bra att nämna.

Jag glömde det som parlamentet tog upp – också det en punkt om att man ska förebygga att det blir avfall. Jag kan ha lite svårt att förstå att man ska se avfall som en råvara. Det kan man diskutera. Men hur ser ni på den, tycker jag, viktiga frågan om att begränsa avfallet?

Anf. 16 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Detta med att begränsa avfallet är översta steget i avfallshierarkin. Det bästa från resurssynpunkt är ju att avfall inte uppkommer. Det tror jag att vi är helt överens om. Det är också en fråga som vi håller högt i de internationella sammanhangen.

När det gäller in- och utförsel finns det naturligtvis andra organ som behandlar det här med export till u-länder. Det lämnar jag därhän.

Men i den här frågan är vår inställning att man kan acceptera att länder av miljöskäl säger nej till import – det blir problem med det avfall som man själv har om man importerar ett kanske billigare avfall så att säga.

Om det finns sakskäl som gör att man bör begränsa export kan vi också tänka oss att stödja en sådan linje. Men där pågår, som sagt, fortfarande diskussioner.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattningsvis finner jag att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Sedan har vi punkt 4, som även den är en beslutspunkt, om miljökvalitetsnormer med mera. Underlag har varit utsänt. Är det något som statssekreteraren vill lägga till?

Anf. 18 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Detta är en ganska komplicerad fråga. Här behandlas både vattenkvalitet och miljökvalitetsnormer. Kvicksilver är också en fokusfråga för oss här.

Det här direktivet kommer att reglera ett antal kemiska förorenande ämnen och fastställa gränsvärden för högsta tillåtna nivåer i ytvatten.

Regeringen välkomnar detta direktiv. Vi anser att det är bra med ett direktiv som reglerar de här prioriterade ämnena, samtidigt som det är viktigt att det kan genomföras på ett kostnadseffektivt sätt så att kraven

2006/07:32

20 juni

på till exempel miljöövervakning och uppfyllandet av gränsvärden inte blir orimliga.

Som jag sagt är det några frågor som är speciellt viktiga. En sådan fråga gäller övervakning. Där har Sverige fått gehör för sin synpunkt att man inte bara ska mäta i vatten, utan man ska även kunna mäta i biologisk materia – till exempel fisk och musslor – eller i sediment. Det kommer att göra våra analyser och vår övervakning betydligt effektivare och mer kostnadseffektiva än om vi hade varit att tvungna att mäta bara i vatten.

Vidare är frågan om kvicksilver en knepig fråga eftersom vi i Sverige har höga halter av kvicksilver. Det har flera orsaker. En orsak är att vi har höga naturliga förekomster, så kallade bakgrundsvärden.

Vi har också ett problem med gränsöverskridande luftutsläpp. Även om vi gör allt vi kan för att hålla nollutsläpp avseende kvicksilver kommer våra halter att överskrida de här normerna, samtidigt som det naturligtvis är viktigt att åtgärder vidtas både i Sverige och i andra länder.

I de pågående förhandlingarna har vi fått genomslag för att vi ska kunna räkna de naturliga bakgrundsvärdena och ta hänsyn till gränsöverskridande utsläpp för efterlevnaden av den här normen. Det är en viktig sak eftersom kvicksilver, för att ta ett exempel, kan frigöras när skog avverkas. Bland annat under stormen Gudrun var det en diskussion om att kvicksilver frigörs. Det är en sådan faktor som gör att vi behöver ta hänsyn till bakgrundsfaktorer. Det är viktigt att man jobbar väldigt aktivt med de gränsöverskridande kvicksilverutsläppen.

Sverige har arbetat för att fler av de prioriterade ämnena ska klassas som prioriterade farliga ämnen. Det är en reservation som vi kommer att ha i arbetet.

Anf. 19 CARINA OHLSSON (s):

Jag tycker att ståndpunkten är bra här. Jag kom just på en fråga som jag i går tyvärr glömde att ställa i miljö- och jordbruksutskottet. Jag tänker då på läkemedelsrester. Har det varit uppe i diskussionen när det gäller miljökvalitetsnormer, eller gäller det bara kemiska ämnen av annan karaktär?

Anf. 20 ULF HOLM (mp):

Det ska träffas en politisk överenskommelse. Därför har jag lite svårt för den svenska ståndpunkten. Det står ju inte exakt om man kommer att rösta ja eller nej till liggande förslag.

Jag får en känsla av att ni väntar er en stor politisk diskussion i miljörådet eftersom ni har som utgångspunkt att det ska bli kostnadseffektivt så att inte kraven på exempelvis miljöövervakning och uppfyllandet av gränsvärdena blir orimliga.

Anser ni att det är orimligt som det i dag ser ut – det är min följdfråga – och kommer ni då att rösta nej?

Anf. 21 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

När det gäller Carina Ohlssons fråga måste jag lämna ordet till Anna Torvestig.

Läkemedelsrester har inte diskuterats nu, utan det är 33 kemiska föroreningar som nu diskuteras – exakt vilka framgår av direktivet – plus åtta ytterligare föroreningar.

Det har inte varit någon diskussion om läkemedelsrester. Jag vågar inte exakt uttala mig om någon av dem möjligtvis kan ingå i det här. Men så har det varit under diskussionerna.

Anf. 23 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Ulf Holm frågade hur vi kommer att rösta. Vi kommer att rösta ja. Vi anser inte att den nuvarande utformningen är orimlig. Vi har fått gehör för våra synpunkter när det gäller kostnadseffektivitet, övervakning och bakgrundsvärden, så vi kommer att rösta ja.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Tack för det klargörandet! Sammanfattningsvis finner jag att det även i detta ärende finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Sedan har vi punkt 5 om exportförbud och säker förvaring av metalliskt kvicksilver med mera.

Det var fel i utsända handlingar där denna punkt råkade vara märkt som dagordningspunkt 4 på s. 37 i kansliets paginering – stora siffran 37.

I den här frågan var det i går saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet med miljöministern på plats. Där fanns det en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Mot den bakgrunden vill jag verkligen inskräpa vikten av att dagens sammanträde håller sig till eventuella nyheter och utestående frågor sedan dess. Men självklart får statssekreteraren ordet om hon vill komplettera. Det gäller också de ledamöter som så önskar.

Anf. 25 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Tack, fru ordförande! Helt kort kan jag nämna att det är ett viktigt framsteg att få det här förslaget till förordning eftersom en avveckling av kvicksilver i bland annat kloralkaliindustrin ingår i EU:s kvicksilverstrategi. En viktig fråga är då naturligtvis den om att se till att detta kvicksilver inte exporteras till mindre nogräknade länder eller kommer ut på en världsmarknad där det kan hanteras på ett felaktigt sätt.

I grunden är vi alltså mycket positiva till det här. Detta är också en fråga som Sverige genom åren har drivit.

Det som återstår är att Europaparlamentet i dag vid en första läsning röstar. Vi vet inte vilken ställning man kommer att inta. Det har en viss betydelse för hur Sverige kommer att rösta.

Det Sverige har synpunkter på är huvudsakligen följande. Vi är inte nöjda med att flytande metalliskt kvicksilver ska kunna så att säga långtidslagras, bortskaffas, i saltgruvor. Vi menar att det måste stabiliseras, och vi har stöd från våra experter och myndigheter här. Vi har arbetat intensivt för att få stöd för denna linje. Däremot är vi öppna för en tillfällig lagring av det flytande kvicksilvret i väntan på att man klarar ut hur det ska stabiliseras.

Beroende på hur Europaparlamentet röstar är vi öppna för att se till att vår röstning ger bästa möjliga utfall i den här frågan. Vi har nu hopp

om att kunna få hjälp av ett antal länder i frågan och därmed komma till tals med ordförandeskapet.

Anf. 26 ULF HOLM (mp):

I sak tycker jag att den svenska regeringen har rätt uppfattning; det vill jag tillägga. Däremot förstår jag inte riktigt hur EU-parlamentet kan ha så stort inflytande på regeringen i den här frågan. Det förstår jag faktiskt inte riktigt.

Regeringen måste väl veta och framför allt inför ministerrådsmötet bland andra länder söka en majoritet för den uppfattning som du har redovisat.

Anf. 27 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag bara undrar om det är i den här frågan som jag får svar på det här med krematorier.

Anf. 28 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag börjar med Ulf Holms fråga om röstningen. Naturligtvis ska vi i första hand se till att vi får bästa möjliga utfall i rådet. Det är vår prioritering. Där pågår stora ansträngningar för att få den modifierade inställningen, så att man inte ska lagra flytande kvicksilver. Om vi gör det kommer vi att ha samma uppfattning som parlamentet. Då är vi i stort sett nöjda med det och kommer att rösta ja till förslaget.

Det som jag antyder är att om vi inte lyckas få gehör för detta vill vi naturligtvis se till att frågan hålls levande. Eftersom det kommer att äga rum en förhandling mellan parlamentet och rådet vill vi se till att vår åsikt vägs in i den hanteringen. Men i första hand vill vi se till att det blir ett bra utfall av rådets beslut.

Sedan kommer jag till frågan om krematorier. Den finns inte med här. Från Sveriges sida har vi velat vidga direktivet till att omfatta även kvicksilverföreningar. Det har vi också jobbat ganska intensivt med, men vi har inte nått ända fram på den punkten.

Anf. 29 JACOB JOHNSON (v):

Jag har en fråga om den legala grunden. Där har ju kommissionen och EU-parlamentet olika åsikt. Jag vill skicka med att jag har sympati för Europaparlamentets ståndpunkt när det gäller den legala grunden.

Anf. 30 ULF HOLM (mp):

Jag skulle vilja få ett ja eller nej på min fråga: Om vi inte i rådet får gehör för detta med flytande kvicksilver, kommer då Sverige att rösta nej?

Anf. 31 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Frågan om den legala grunden vill jag skjuta över till min medhjälpare.

Jag kan ta frågan om röstningen först eftersom den är enklare att svara på. Sverige kommer inte att rösta nej. Men om vi inte får ett bra utfall och Europaparlamentet har en bättre linje när det gäller flytande kvicksilver kommer vi troligtvis att lägga ned vår röst. Om Europaparla-

mentet däremot accepterar rådets förslag sådant det diskuteras nu, det vill säga att man accepterar lagring av flytande kvicksilver, ser vi möjligheterna att gå vidare med den frågan som mer begränsade. Då kommer Sverige att rösta ja till direktivet.

2006/07:32

20 juni

Anf. 32 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag vill fråga om detta återigen, för jag förstod inte riktigt. Detta att man inte har nått ända fram när det gäller kvicksilverföreningar, vad betyder det? Vad var det man ville uppnå, och vad är det man har misslyckats med?

Anf. 33 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag kommer att lämna över det här till min bisittare Jerker, som är bra på de här frågorna. Frågan om den legala grunden ska vi ta samtidigt.

När det gäller kvicksilverföreningar menar vi att man kan omvandla kvicksilver till olika typer av föreningar och därigenom kringgå exportförbudet. Men vi ser att det här direktivet kommer att revideras, och vi avser att fortsätta arbeta med de här frågorna för att få ett vidgat innehåll i direktivet om exportförbud.

Kanske Jerker har några kompletteringar om detta. Annars tar vi oss an frågan om den legala grunden, som vi inte har besvarat än.

Anf. 34 Departementssekreterare JERKER FORSSELL:

När det gäller frågan om krematorier vill jag komplettera det Elisabet sade. Det här bör kunna bli en fråga inom ramen för EU:s kvicksilverstrategi, som vi har nämnt. Sveriges fokus har mycket legat och ligger på att åtgärda föroreningar vid källan och då minska eller fasa ut användningen av dentalt amalgam. Det är en fråga som mer konkret befinner sig på EU:s dagordning. Där pågår utredning av hälso- och miljöeffekter av användning av amalgam och av att man plockar bort amalgam.

När det gäller den legala grunden har regeringen landat i att det är rimligt att artikel 133 i fördraget är basen för exportförbudet i artikel 1, men enbart för den delen av förordningen. Artikel 175 i fördraget ska vara basen för resterande delar av förordningen. Enligt den överenskommelse som har nåtts i rådet kommer det här att tydliggöras speciellt i ingressen till förordningen, och på vårt initiativ kommer också de medlemsstater som redan har nationella exportförbud för metalliskt kvicksilver att få behålla dem fram tills EU:s förbud ska börja tillämpas.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går över på punkt 6, Europeiska gemenskapens deltagande i förhandlingar om internationella regler och förfaranden om levande modifierade organismer med mera inom ramen för Cartagena-protokollet. Även här är underlag utsänt, inklusive åtminstone en antydan till position. Statssekreteraren får gärna förtydliga den. Även den här frågan har man förstås informerat om i miljö- och jordbruksutskottet.

Anf. 36 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Det här är en fråga som har två olika dimensioner. Själva sakfrågan, Cartagena-protokollet om biosäkerhet, vars huvudsakliga syfte är att reglera internationell handel med genetiskt modifierade organismer, är naturligtvis en viktig dimension i det hela. Enligt protokollets artikel 27 ska parterna till protokollet arbeta fram en ansvarsordning för skador på den biologiska mångfalden som kan uppkomma med anledning av gränsöverskridande förflyttningar av GMO.

Den andra dimensionen i frågan är att inom området råder en delad kompetens mellan gemenskapen och medlemsstaterna. Kommissionen har i det här fallet begärt ett bemyndigande från rådet att för EG:s räkning förhandla i den arbetsgrupp som har tillsatts för att ta fram förslag på hur en ansvarsordning skulle kunna se ut. Beslut om ansvarsordningen är tänkt att fattas vid Cartagena-protokollets nästa partsmöte i maj 2008.

Från Sveriges sida har vi en allmänt sett restriktiv inställning till att ge kommissionen mandat i frågor som rör delad kompetens, och det är den viktiga andra dimensionen. Till detta kommer att det enligt svensk mening inte finns något stöd i EG-fördraget för att låta kommissionen förhandla en överenskommelse som formellt sett inte har någon rättslig verkan. Vissa andra medlemsstater är av samma uppfattning.

Slutligen tycker Sverige att det inte finns några praktiska skäl att ge kommissionen ett förhandlingsmandat eftersom samarbetet mellan kommissionen och de medlemsstater som engagerat sig i frågan hittills har fungerat mycket bra.

Hur Sverige kommer att rösta beror möjligtvis på hur andra länder som har samma inställning kommer att rösta. Det verkar som att vi ingår i en minoritet, det vill säga att rådet kommer att ge kommissionen förhandlingsmandatet. Då har vi valet att antingen rösta nej eller lägga ned vår röst. Där har vår minister funderingar på att stämma av det med övriga länder som har samma inställning.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Tack för det klagörandet! Det är särskilt viktigt för nämnden. I det utsända underlaget står det att Sverige tycker så här men inte har slutgiltigt bestämt hur man kommer att rösta. Det må så vara av taktiska skäl. Vi tackar för klagörandet om varför ni resonerar så här. Det är den ståndpunkten och det upplägget som ska förankras här i nämnden.

Anf. 38 CARINA OHLSSON (s):

Jag är kanske inte riktigt så övertygad som ordföranden om att detta var ett så tydligt klagörande. Jag hörde att det "möjligtvis" beror på andra länder. Jag tycker inte att det är riktigt distinkt hur man ska göra. Jag skulle också vilja höra vilka länder det är som miljöministern har kontakt med och hur nära det ligger att man ska få med sig andra länder. Ibland krävs det tydlighet för att visa att man från svenskt håll verkligen vill något. Det kan verka inte bara för oss här i EU-nämnden utan också gentemot andra länder. Om Sverige är lika otydligt i sådana sammanhang kan det leda till att man blir fundersam över vad man egentligen tycker från svenskt håll. Jag skulle önska ett mer distinkt svar.

Anf. 39 JACOB JOHNSON (v):

Jag stöder den ursprungliga hållningen som regeringen har, nämligen att man motsätter sig det här mandatet för kommissionen. Jag föreslår att regeringen röstar nej om man inte får stöd för det.

2006/07:32

20 juni

Anf. 40 ULF HOLM (mp):

Från Miljöpartiets sida har vi också uppfattningen att Sveriges grundinställning är bra, det vill säga att man ska vara mycket restriktiv med att ge kommissionen denna makt. Det är bättre att rådet har den. Därför tycker jag att Sverige ska rösta nej vid ministerrådsmötet.

Anf. 41 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Jag tycker att statssekreteraren på ett bra sätt har beskrivit exakt den förhandlingssituation som just nu råder. Sedan vet vi att om man ska nå framgång i det europeiska samarbetet ska man naturligtvis hålla på sin linje så långt som möjligt för att åtminstone tydligt markera att man ogillar detta. Det tror jag att vi är ganska överens om.

Med den beskrivning som är lämnad har den svenska regeringen verkligen stått emot att vi ska flytta mer ansvar till kommissionen. Att i ett sådant läge benhårt säga nej innebär bara att vi positionerar oss ut från mittfåran där man kan vara med och bestämma. Då sätter vi oss i hörnet igen. Vi har sett under tidigare mandatperioder att det inte är speciellt framgångsrikt. Jag tycker att det är en mycket klok och insiktsfull hantering.

Anf. 42 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

När det gäller Carina Ohlssons fråga om vilka länder som har samma inställning kan jag svara att enligt vad jag erfar finns bland dessa länder >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<. Men jag vill också betona att det inte råder någon tvekan om vår principiella hållning. Vi har grundinställningen att förhandlingsmandatet inte ska överlämnas till kommissionen.

Jag vidhåller min tidigare uppfattning att vi vill ha en öppenhet att fortsätta överläggningarna. Jag tror att detta pågår nere i Bryssel just nu, när man stämmer av vilken inställning man kommer att ha. Det stämmer överens med det som Bengt-Anders sade om att vi inte ser något stort behov av att demonstrera här. Däremot är det viktigt att vi markerar vår inställning, och det tycker vi att vi kan göra oavsett om det blir fråga om att avstå eller att rösta nej.

Anf. 43 ULF HOLM (mp):

Mandatet är att ni med alla medel ska försöka övertyga andra medlemsländer om det vettiga i att det är rådet som har förhandlingsmandatet och inte kommissionen. Huruvida det är att demonstrera eller inte får stå för statssekreteraren. Jag tycker att det är trovärdigt att man försöker driva den grunduppfattning man har så långt som möjligt.

Det har funnits situationer där Sverige har stått ensamt vid att rösta nej. Det har gett en otrolig trovärdighet i viktiga frågor, till exempel när det gällde fiskeavtalet med Västsahara. I den frågan har vi fått en otrolig trovärdighet därför att Sverige som ensamt land röstade nej.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Vill statssekreteraren kommentera det? Nej. Jag konstaterar att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende. Jag noterar avvikande mening från mp. Detta om punkt 6.

Punkt 7 handlar om minskade koldioxidutsläpp från personbilar med mera. Där har det varit saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet den 26 april med majoritet för regeringen och avvikande mening från v. Ärendet har också diskuterats i EU-nämnden den 16 februari, där det fanns stöd för regeringens upplägg, med avvikande mening från v och mp. Allt detta har vi naturligtvis med oss när vi går in i diskussionen. Underlag därtill är utsänt.

Anf. 45 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag vill bara kort säga att regeringen kommer att på mötet stödja råds-slutsatserna som omfattar kommissionens 120-gramsmål och den integrerade modellen, där det finns ett delat ansvar mellan bilproducenterna och kompletterande åtgärder.

Anf. 46 JACOB JOHNSON (v):

Då vill jag referera till den avvikande meningen vid saksamrådet i miljö- och jordbruksutskottet. Jag står kvar vid den positionen och anmäler en avvikande mening också här.

Anf. 47 ULF HOLM (mp):

Jag vill också anmäla avvikande mening.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar avvikande mening från v och mp.

Punkt 8 handlar om översyn av systemet för handel med utsläppsrätter. Det ska antas slutsatser. Förslag är utsända, och det har varit saksamråd i frågan i miljö- och jordbruksutskottet den 15 februari. Då fanns det stöd för regeringens hållning och avvikande meningar från hela oppositionen. Dessa är utsända som yttranden, vill jag minnas.

Anf. 49 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Det här gäller alltså en översyn av utsläppshandelsdirektivet som kommer att vara viktig inför en kommande revidering av direktivet om EU:s utsläppshandel. EU:s handelssystem för utsläppsrätter omfattar ungefär hälften av unionens samlade koldioxidutsläpp. Det är av stor betydelse att det fungerar så att EU:s Kyotoåtaganden såväl som åtaganden för 2020 kan uppnås. En förutsättning för detta är att den sammanlagda tilldelningen blir restriktiv.

Regeringen anser att handelssystemet bör vidgas till att omfatta fler sektorer och gaser och att en länkning bör ske med andra system så att det här kan utvidgas. Rådsslutsatserna som anger inriktningen på det fortsatta översynsarbetet går helt på denna linje, och Sverige kan ställa sig bakom dem helt och fullt.

Jag vill peka på några punkter, först harmonisering av tilldelning till deltagare. Vi anser att det inte håller i längden att basera tilldelningsnycklarna till enskilda på utsläppsnivån kring år 2000. För perioden bortom 2012 behövs ett större inslag av tilldelning som baseras på utsläpp per producerad enhet, så kallade riktmärken, och auktionering. Auktionering bör beakta om de handlande sektorerna är utsatta för eller skyddade från konkurrens från företag i länder utan klimatrestriktioner.

För svensk del menar vi att detta för energisektorn betyder 100 procents auktionering, och för industrin får man för varje bransch se hur långt man kan gå. Även här bör inriktningen vara auktionering i så stor utsträckning som möjligt med hänsyn till internationell konkurrens.

När det gäller den sammanlagda tilldelningen visar erfarenheterna att det kan bli lite spretigt när man har bristfälliga data och lite otydliga kriterier i olika länder. Detta kommer kommissionen att titta på. Jag tror att vi inför kommande förhandlingar närmare bör se på en ansats med en EU-gemensam tilldelningsprocess, som innebär att den totala volymen utsläppsätter bestäms på EU-nivå i en konstruktiv anda. En tilldelning på EU-nivå eller inte måste också avvägas mot inflytandet över tilldelningsmetoderna. Det är fråga om hur stor del auktionering det kommer att vara. Vi föredrar att det blir en stor del auktionering.

När det gäller omfattningen ska kommissionen se på kriterierna för att ta in nya sektorer och gaser. Diskussionen om att inkludera luftfarten välkomnas. Där vill jag koppla till en tidigare fråga. Nuvarande tidtabell för flyget är att man ska övervaka och rapportera utsläppen från 2010. År 2011 ska man överlämna utsläppsätter till flyget internt inom unionen, och från 2012 ska utsläppssystemet även omfatta flygningar till tredjeland, enligt den planering som pågår och som rapporteras under senare punkt på rådets dagordning.

Sverige hade velat ha en något starkare skrivning i rådsslutsatserna om aviseringen om att kommissionen bör se på förutsättningarna för att inkludera transportsektorn i utsläppshandelssystemet.

En annan fråga som vi har tryckt på är kraftfulla efterlevnads- och påföljdsmekanismer. Vi ser positivt på att man länkar till fler system. Till exempel finns Norge med bland dem som kommer att ingå i det här. Det är viktigt att mekanismerna från Kyotoprotokollet finns med, CDM och *joint implementation*, som är giltiga i utsläppshandelssystemet.

Anf. 50 JACOB JOHNSON (v):

Saksamrådet i MjU gällde en delmängd, nämligen luftfartsverksamheten. Jag hänvisar till vårt ställningstagande där och kommer att anmäla avvikande mening med referens till det.

Jag har en fråga vad gäller koldioxidavskiljning. Som jag uppfattar rådsslutsatserna är de ganska allmänna. Däremot tycker jag att den svenska positionen i rådspromemorian är mer långtgående. Kan du kommentera det? Där tycker jag att ni tar ställning till koldioxidlagring lite för tidigt.

Anf. 51 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Tack för en bra redogörelse för den svenska ståndpunkten, som jag tycker pekar på att vi fortsatt har en offensiv och pådrivande roll i klimatarbetet i EU.

Jag vill ta upp lite grann samma fråga som Jacob gjorde och kan inte minnas att vi i saksamrådet diskuterade den. I utkastet till rådsslutsatser finns det med att rådet noterar att hanteringen av koldioxidlagring inom utsläppshandeln ska klargöras, enligt punkt 6. Där vill jag betona vikten av att den svenska hållningen just är reflekterande och att man inte släpper i väg frågan om koldioxidlagring till utsläppshandeln så snabbt bara för att det pratas om den här tekniken. Det måste klargöras ordentligt vilka möjligheter som finns och vad det får för konsekvenser innan det tas in i utsläppshandelssystemet.

Anf. 52 CARINA OHLSSON (s):

Det finns mycket som är bra, bland annat att man ska gå över till mer auktionering. Det är positivt naturligtvis att handelssystemet får någon effekt. Det får det inte direkt nu.

Vi står fast när det gäller flyget vid att det inte ska ingå i samma bubbla och som vi hade avvikande mening om tidigare. Det följer vi upp nu.

Jag fick svar på att "så snart som möjligt" är den tidtabell som har nämnts innan. Jag började fundera om det var ny tidtabell. Jag sade tyvärr fel tidigare 2013, men det är 2012. Därmed har jag fått ett bra svar där.

Anf. 53 ULF HOLM (mp):

Jag hänvisar till den tidigare frågan om koldioxidlagring som vi ju är ganska kritiska till, så som jag uppfattar den svenska ståndpunkten.

Sedan har vi ett antal avvikande meningar, men det är länge sedan nu. Har verkligen miljö- och jordbruksutskottet inte diskuterat något nytt? Har det inte hänt något på fem månader som föranleder nya saksamråd i ansvarigt utskott? Det tycker jag är lite märkligt.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Även i den här frågan lär det ha varit information i går men inte saksamråd, kan jag förtydliga.

Anf. 55 ULF HOLM (mp):

Okej, det är därför. Men jag väntar med spänning på svaret.

Anf. 56 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag uppfattade att det var flera frågor om koldioxidlagring, och jag svarar på frågorna i en klump. Där är det så att vi från regeringens sida inte tar någon ställning till själva företeelsen koldioxidlagring eller inte i det här sammanhanget. Däremot är det viktigt att man klargör regelverket inom utsläppshandeln. Det måste naturligtvis vara ett vetenskapligt underlag för hur man ska värdera koldioxidavskiljning och lagring i de fall man väljer att inkludera det i utsläppshandelssystemet. Där finns det naturligtvis stor anledning att följa den utvecklingen med intresse. Det finns bland annat i dagens Ny Teknik en ganska omfattande artikel om koldioxidlagring – för den som vill veta senaste nytt.

Anf. 57 ULF HOLM (mp):
Då vill jag anmäla avvikande mening när det gäller ståndpunkten om koldioxidlagring.

2006/07:32
20 juni

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Nu har jag noterat avvikande meningar från v, mp och s.

Anf. 59 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill förtydliga när det gäller koldioxidlagring. I underlaget i råds-promemorian står det: "Sverige bör bidra till det pågående arbetet med att fastställa regelverk som möjliggör att verksamhetsutövare kan tillgodoräkna sig de utsläppsreduktioner som uppnås genom koldioxidavskiljning och lagring i geologiska formationer."

Jag tycker att det är att gå händelserna i förväg.

Anf. 60 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det som vi ska ta ställning till är de rådsslutsatser som finns i dokumentet. Som jag tolkar det bygger det här tillgodoräkandet på att man har vetenskaplig grund, att man har ett underlag som klargör att det har relevans i samband med klimatförhandlingar och globala utsläpp.

Anf. 61 ERIK A ERIKSSON (c):

Här finns ingen avvikande mening annat än att vi inser att klimathotet är stort, är påtagligt och nära. Vill man nu få någon verkstad, att det ska hända någonting, måste vi vara beredda att släppa loss den här handeln, och det ska ske nu.

Jag tackar för föredragningen, jag tycker att den var väldigt bra. Vilken teknik som sedan kommer får marknaden avgöra. Marknaden frågar efter system, och detta är det system som vi ser i dag. Hur vi ska lagra koldioxid och annat är min fråga: Ser statssekreteraren att det kan bli en följd av ett ekonomiskt system på en fri marknad? Kan det bli en följd? Det är min fråga, vänligt ställd men ändå.

Låt mig säga att vore det fråga om kommunpolitiker skulle de bli frustrerade. Varför händer inget? Frågan är högst på agendan hela tiden.

Anf. 62 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag tycker att det är en klart berättigad fråga att ställa, vad man kan göra och hur snabbt man kan göra. Jag vill betona att utsläppshandeln är i sin första försöksperiod, och den kan naturligtvis diskuteras. Redan nu gör Naturvårdsverket den bedömningen att själva handelssystemet och tillkomsten av det har påverkat utsläppen så att de har blivit lägre än vad de annars skulle ha blivit.

Det är viktigt för regeringen att man klart ser målet. Det viktiga i det här sammanhanget är att få ned koldioxidutsläppen och även andra växthusgaser. Då ser jag ingen anledning att man i det här läget ska utesluta några metoder som kan visa sig effektiva. Det är inte alls så att utsläppshandeln ska ersätta andra åtgärder, utan här inser vi alla att problemens allvar gör att man måste undersöka alla möjligheter. Där kommer olika metoder att få konkurrera med varandra på ett positivt sätt, som jag ser det.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende och noterar avvikande meningar från s, v och mp. Det var punkt 8.

Då har vi en beslutspunkt om biologisk mångfald. Här ska det antas slutsatser. Förslag är utsända, och miljö- och jordbruksutskottet informeras som sagt i alla frågor i går.

Anf. 64 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Vi ser inte några kontroversiella frågor på denna punkt, och vi kommer att stödja dessa rådsslutsatser.

Anf. 65 ORDFÖRANDEN:

Nämnden kan sammanfattningsvis konstatera att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Punkt 10 är nya möjligheter för EU:s miljöpolitik. Där var det saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet så sent som i går, och där fanns det stöd för regeringens ståndpunkt med avvikande meningar från v och mp. Underlag är utsänt.

Finns det någonting att tillägga vad gäller utestående frågor eller nyheter sedan sist?

Anf. 66 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Vi har inga tillägg till det som har sänts ut och som diskuterades i går. Sverige kommer att rösta för de föreslagna rådsslutsatserna.

Anf. 67 JACOB JOHNSON (v):

Det finns en avvikande mening i saksamrådet. I rådsslutsatserna saknas ett förtydligande när det gäller behovet att skärpa handelssystemet med utsläppsrätter.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Ska jag tolka det som att den avvikande meningen hänger med hit?

Anf. 69 JACOB JOHNSON (v):

Ja. Om inte statssekreteraren säger något annat.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag sätter det inom parentes så länge, så får vi se.

Anf. 71 ULF HOLM (mp):

Jag lyfter också upp den avvikande meningen. Med tanke på Eriks långa utläggning här hoppas jag att majoriteten kan ansluta sig till den avvikande meningen.

Anf. 72 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag har inga ytterligare kommentarer.

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Tyvärr, Ulf Holm, finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, och jag noterar avvikande meningar från v och mp. Man kan alltid försöka.

Punkt 11 gäller en potatisprodukt. Även här vet jag att miljö- och jordbruksutskottet informerades i går. Underlag är utsänt. Finns det något att tillägga sedan i går?

Anf. 74 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Det här handlar alltså om en GMO-potatis som kommer att användas industriellt för att glätta papper, och den kommer då att ha en högre stärkelsehalt. Jag förutsätter att nämndens ledamöter är väl insatta i dessa frågor, och därför vill jag bara säga att Sverige kommer att rösta för detta godkännande.

Anf. 75 ULF HOLM (mp):

Eftersom alla är väl inlästa på den här kontroversiella frågan kan jag bara anmäla att vi anser att Sverige ska rösta nej.

Anf. 76 JACOB JOHNSON (v):

Jag ansluter mig till det. Den sakliga grunden är ett yttrande från Emea om förekomst av antibiotikaresistenta markörer hos generna i den här potatisen.

Anf. 77 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Till Jacobs kommentar kring antibiotikamarkören som finns här: Det här är en organism som har varit inne i ansökningsförfarandet sedan 1996 – det tar ju sin tid att få sådana här produkter godkända. I det här fallet bedömer myndigheter och samtliga som har varit inblandade att risken att den här genen ska sprida sig från den potatis som ska användas industriellt till tarmbakterier är mycket minimal. Därför har man sagt att det är en bedömning att man kan ge tillstånd till den.

Anf. 78 ULF HOLM (mp):

Mycket minimal, säger statssekreteraren. Men det kan ändå konstateras att när kommittén behandlade ärendet den 5 december nåddes ingen majoritet. Det fanns olika meningar om hur det såg ut. Därför anser vi att Sverige bör rösta nej till att godkänna detta.

Anf. 79 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Vi föreslår att vi röstar ja. Om det inte blir en kvalificerad majoritet i rådet kommer den här frågan att gå vidare till kommissionen.

Anf. 80 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende, och jag noterar avvikande meningar från v och mp.

Punkt 11 var den sista beslutspunkten.

Punkt 12 är övriga frågor. Underlag är utsänt. Möjligen kan jag tänka mig att statssekreteraren vill säga några ord till nämnden om punkt 12 m,

Anf. 81 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det kommer alltså att lämnas en rapport från Sverige på rådsmötet. Andreas Carlgren kommer att berätta från det nyligen genomförda mötet vid Riksgränsen som heter The Midnight Sun Dialogue on Climate Change.

Det var ett 30-tal ministrar från olika delar av världen som träffades vid Riksgränsen för någon vecka sedan. Jag var själv inte med, men enligt de uppgifter jag har fått var det en mycket konstruktiv anda och mycket bra diskussioner under mötet. Det har visat sig ligga väldigt väl i tiden, då det händer mycket när det gäller positioner i kommande klimatförhandlingar. Vi ser det här som en viktig del i att förbereda för en överenskommelse som omfattar betydligt fler länder än Kyotoöverenskommelsen gör, alltså det som kommer att efterträda Kyoto. Vi har fått mycket positivt respons både på själva mötet och på den rapportering som har varit därifrån.

Jag kan också passa på att nämna att det kommer att lämnas en rapport från ett möte i Saltsjöbaden i april inom ramen för CBSS, som är ett råd runt Östersjön. Det var miljö- och jordbruksministrarna i Sverige som hade inbjudit till ett högnivåmöte. Även från det mötet kommer det att lämnas en rapport på rådsmötet.

Anf. 82 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Punkten 12 k rör den österrikiska delegationens synpunkter när det gäller initiativ från kommissionen om vägledningsdokument för hur man gör riskutvärderingar för genmodifierade organismer, särskilt MON 863. Jag vill fråga hur ni bedömer att den frågan kommer att hanteras i det här skedet.

Vi från Kristdemokraterna skulle önska att Sverige stödde Österrike i den här framställan. Oavsett vad man tycker om genmodifierade organismer i Sverige till exempel har myndigheter, Riksrevisionen och de flesta som är inblandade, inte minst universitet och andra forskningsinstitutioner, påpekat behovet av en förbättrad, fördjupad riskutvärdering. Det är på den punkten som man ofta saknar underlag eller har begränsat underlag.

Jag tycker därför att det är önskvärt att Sverige ställer sig bakom Österrikes framställan om initiativ från kommissionen i den här frågan.

Anf. 83 CARINA OHLSSON (s):

Jag har en fråga utifrån konferensen i midnattssolens sken. Jag undrar vad utgångspunkten har varit för den svenska regeringen. Jag förutsätter att det även efter Kyoto är i FN som avtal ska skrivas och undertecknas. Det har varit lite olika synpunkter från statsministern och miljöministern om vem det är och hur avtal ska upprätthållas och tecknas.

Anf. 84 ULF HOLM (mp):

På punkt 12 b, Förslag om kvalitet på bensin och dieselbränslen, och punkt 12 d, Bekämpningsmedel, är det kommissionen som ska lägga

fram förslag. Jag antar att det inte förväntas någon diskussion. Men ändå har Sverige tydligen redan sagt att det är ett jättebra förslag. Ibland verkar det gå väldigt snabbt att ta fram en politisk ståndpunkt i en fråga. Jag förväntar mig att det kommer till EU-nämnden längre fram.

Jag har samma fråga på punkt 12 k om GMO. Eftersom regeringen tycks lyssna in alla andra länder och EU-parlamentet i frågor innan man bestämmer sig hoppas jag att man lyssnar på Österrike och bejakar att de vill lyfta fram den här frågan.

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna nämndens ledamöter om det de redan känner till, nämligen att det här är informationspunkter under övriga frågor.

Anf. 86 CHRISTINA AXELSSON (s):

Mycket kort, också med anledning av förslaget under 12 b, Förslag om kvalitet på bensin och dieselbränslen: Det är väl viktigt att vi också får ett underlag för det här. Det är väldigt viktiga frågor, att vi får de här 10 procenten. Om man tittar på försäljningen av alternativa drivmedel i Sverige ser man att den största andelen är just inblandning i bensin. Det handlar också om inblandning i diesel, antar jag. Det skulle vara bra om vi kunde få, om inte före så efter mötet, en ordentlig information om detta.

Anf. 87 HILLEVI LARSSON (s):

Jag tänkte fråga om punkt 12 a, som handlar om att införliva luftfarten i utsläppshandelssystemet. Ett tag var det en diskussion om att man skulle undanta privatplan och regeringsplan från den här regeln, och jag tänkte fråga om det fortfarande finns kvar i diskussionerna. Jag tycker att det vore väldigt olyckligt att sända ut fel signal, att de allra rikaste och politikerna, de högsta beslutsfattarna, undantas från det här. Det är symboliskt väldigt uppåt väggarna, tycker jag.

Anf. 88 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det var en lång rad frågor. Jag börjar med Sven Gunnar Perssons fråga kring Österrike och GMO.

Precis som vi hörde har Österrike begärt att få ta upp en övrig fråga gällande riskvärdering av GMO. Man hänvisar till sitt bakgrundsdokument inför rådsmötet till den diskussion som fördes i miljörådet under 2006. Efter den diskussionen har kommissionen föreslagit förbättringar i proceduren, genom bland annat ökad transparens för de beslut som EFSA gör samt utvärderingar av GMO:s långsiktiga påverkan.

Det som Österrike här lyfter fram är att det finns två viktiga frågor: kriterier för hur toxikologiska utfodringsförsök ska utföras för att kunna säkerställa säkerheten för GMO samt hur riskvärderingar av så kallade *stacked events*, olika GMO som korsas med varandra, ska utföras. Österrike menar då att kommissionen borde ta initiativ till vägledningsdokument för dessa frågor.

Vi anser att det är ett bra initiativ. Ett vägledningsdokument skulle öka harmoniseringen och förståelsen för dessa frågor inom gemenskapen. Det här är en informationspunkt, så det blir ingen röstning. Men vi har en

positiv grundinställning till detta. Det ger också svar på några av de övriga inläggen.

När det gäller midnattssolsdialogen och förutsättningarna att nå en överenskommelse inom FN:s ram är det naturligtvis ett huvudspår. Där har man, som jag erfar, gjort betydande framsteg, och man är mer överens om den frågan. Det återstår ännu innan man kan ha en överenskommelse klar, men att FN har en roll verkar bli mer och mer tydligt. Det är naturligtvis viktigt att den överenskommelse som görs får en bred legitimitet.

När det gäller bränslefrågorna ska jag be att få lämna över till Martin Larsson.

Anf. 89 Departementssekreterare MARTIN LARSSON:

Bränslekvalitetsdirektivet kommer bara upp som en lägesrapport på ministerrådet, där ordföranden redogör för hur förhandlingarna har gått i arbetsgrupperna och i rådet. Frågan har varit uppe för saksamråd i miljö- och jordbruksutskottet, och i vanlig ordning har regeringen lämnat ett fakta-pm med den svenska ståndpunkten till riksdagen. Så brukar det vara.

Inga beslut kommer att fattas på ministerrådsmötet.

Anf. 90 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fråga d om bekämpningsmedel är en fråga som behandlas i jordbruksrådet. Jag har inga ytterligare kommentarer.

När det gäller Hillevi Larssons fråga om flyget ska jag be att få lämna ordet till Emi, som sitter längst ut här på podiet.

Anf. 91 Departementssekreterare EMI HIJINO:

Vad gäller regeringsplanen var kommissionens förslag att regeringsplan skulle undantas. Sverige i likhet med flera andra medlemsstater driver nu att regeringsplanen inte ska undantas. Det finns möjligen vissa problem med tredjelands regeringsplan. Vad gäller våra plan driver vi att de ska ingå i systemet.

Det finns inga regler om att privatplan ska exkluderas. Däremot finns i kommissionens förslag en viktgräns på 5 700 kilo. Mycket små plan kommer i så fall att exkluderas ur systemet.

Anf. 92 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag tror att vi har kommit igenom frågorna.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Det var en fråga om tunga fordon också, eller har Ulf Holm fått svar på den? Det är bra. Tack så mycket.

Finns det någon övrig fråga? Nej. Kan vi då tacka för informationen i punkt 12. Jag finner att så är fallet.

Vi har inga särskilda A-punkter till rådet. Därmed lämnar vi punkt 2.

Är det något ytterligare inför rådet som statssekreteraren känner att hon måste passa på att säga här och nu? Nej. Vi tackar så mycket för i dag och önskar lycka till på rådsmötet.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar näringsministern med medarbetare varmt välkommen.

Vi går till punkt 2 på den gula agendan om konkurrenskraftsrådet. Vi har först återrapport från ministerrådsmöte den 21 och 22 maj innan vi går in på information och samråd inför ministerrådsmöte den 25 juni.

Underlag är utsänt. Näringsministern har varit här förut och vet hur vi jobbar. Är det något hon vill tillägga vad gäller återrapporten från tidigare ministerrådsmöte?

Anf. 95 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Det är inte några stora saker. Jag tänker göra några korta kommentarer.

Frågan om regelförenklingen togs upp. Där har vi nu hittat tydligare instrument för att gå vidare med regelförenklingsarbetet.

Vi hade också uppe frågan om CARS 21. Där markerade Sverige med stöd från de allra flesta länderna att vi ska ha ett konkurrensneutralt system som gör att tillverkare av både små och stora bilar ska minska sina utsläpp.

Det som också kan vara av intresse är den lunchdiskussion vi hade mellan ministrarna. Den handlade rätt mycket om ytterligare arbetsmarknadsreformer för att minska utanförskapet i EU. Det är inte bara Sverige som har ett stort utanförskap utan även många andra länder.

Vi måste ha väl fungerande interna och externa marknader och öppen ekonomi så att vi också får fart på företagandet och tillväxten. Vi hade också en diskussion om hur vi gör det enklare att driva företag. Jag vill inte säga att den var lång, eftersom lunchmötena inte är så långa.

Vi lyfte där från svensk sida fram kvinnors företagande. Vi lyfte också fram miljö- och energi som ett tillväxtområde för EU. Den diskussionen är en bra start på vidare arbete för att öka Europas konkurrenskraft.

Anf. 96 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Det var oerhört glädjande inledningsvis att höra att Sverige lyft fram kvinnors företagande. Det är en viktig påminnelse i ett europeiskt perspektiv som även de behöver bli påminda om.

Jag har ett par frågor. En av dem gäller regelförenklingar. Det handlar om att få ökad tydlighet eller tydligare instrument. Jag tror att vi kan vara överens om att det är oerhört viktigt. Jag kommer tillbaka till en fråga jag har ställt tidigare i det här sammanhanget inför mötet. Det handlar om de förslag som är inlämnade till kommissionen. Hur hanterar man dem i det här arbetet? Det är också viktigt med uppföljning av de förslag som lämnas in.

Det andra som jag skulle vilja fråga om handlar om turism. Det står bara att man har kommit fram till att turismen ska vara tillväxtmotor i Europa. Det låter oerhört positivt. Är det så att vi kan få veta lite mer runt omkring vad man egentligen sade? Det är en viktig näring.

Anf. 97 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Vi börjar med kvinnors företagande. Det är väldigt bra att vi nu har aktiva insatser från regeringens sida när det gäller kvinnors företagande. Dock ska man ändå säga att Sverige är på 23:e plats när det gäller kvinnors företagande. Vi har inte så mycket att yvas över.

Den andra delen gäller regelförenkling. Ni har fått en skriftlig rapport som ni kan titta på. Det vi säger är att varje rådskonstellation ska ta ansvar för sitt regelverk. Det som ministrarna och vi framförde är att hela tiden vara tydliga i processen så att vi driver på förändringsarbetet.

Där lyfter jag också fram det regelförenklingsarbete som vi håller på med i Sverige. Både EU:s regelförenklingsarbete och vårt eget drar åt samma håll. Men det är rådskonstellationerna som är ansvariga för den delen.

När det gäller turismen har det inte varit en jättelång diskussion om detta. Man ger exempel på lite olika näringar och annat där vi ser att Europa kan spela en roll. Mycket av det som handlar om direkt näringsinriktade åtgärder är ändå nationella insatser. Vi delar med oss av olika erfarenheter.

Anf. 98 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag vill bara kommentera utifrån svenskt perspektiv och kvinnors företagande. Jag tycker att vi ska vara stolta över att vi har kommit ganska långt trots allt i detta perspektiv. Därmed är vi inte nöjda. Men i ett europeiskt perspektiv är det väl ändå bra.

För att ta ett exempel blir kvinnors företagande inte drabbat utifrån den tro eller den religion man tillhör. Vi vet att många kvinnor ur ett europeiskt perspektiv inte får den möjligheten vad gäller företagande. Det är ändå viktigt att vi har med oss runtikring när vi talar om kvinnors företagande.

Vad gäller regelförenklingar tror jag att vi kan vara överens om att det är viktigt att vi jobbar med regelförenklingar. Men det är mycket lättare att säga det i retoriken än att genomföra det i verkligheten.

Om vi upplever att det inte är det allra lättaste ur ett svenskt perspektiv är det kanske inte alla gånger så enkelt i ett europeiskt perspektiv heller och inte minst utifrån det perspektiv som handlar om uppföljning.

Det är väl därför som man också ska jobba med *light production*, eller *light produce*, som det står i våra dokument.

Anf. 99 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag ska inte förlänga diskussionen om kvinnors företagande. Vi är överens om att vi behöver satsa. Men det är rätt viktigt att vi är medvetna om att vi är på 23:e plats. Vi har en del hemläxa att göra.

När det gäller regelförenklingsarbetet har Sverige nu bidragit med en del av de verktyg som vi har utvecklat inte minst på Nuteks område för att både analysera kommande förslag och hur vi minskar den totala bördan.

Anf. 100 ORDFÖRANDEN:

Finns det något ytterligare om återrapporten? Jag finner inte det. Kan vi lägga den till handlingarna? Svaret är ja.

Vi går då in på information och samråd inför ministerrådsmöte den 25 juni. Vi tar fram den blå konkurrenskraftsagendan där punkt 2 som vanligt kommer sist.

Punkt 3 om EIT har varit i EU-nämnden senast häromveckan. Då fanns det en majoritet för regeringens ståndpunkt med avvikande mening s, v och mp. Det är känt. Underlag är utsänt. Är det något nytt sedan dess får näringsministern naturligtvis gärna kommentera det.

Anf. 101 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Det är inte så mycket som har hänt mer än att man säger att det ska bli en tvåstegsprocess. Vi har fått igenom att det ska vara nätverksstruktur med fokus på innovation. Vi har fått ett begränsat gehör för kostnadsnivån och hur man ska finansiera detta.

Där pågår det fortsatt en diskussion. Vi har sagt att man inte ska ge någon förtur till finansiering till EIT utan att man får plocka fram en bra finansiering och också se till att man utvärderar detta.

Kort sagt har vi fått igenom rätt mycket av det vi har krävt. Men vi är inte färdiga med finansieringen.

Anf. 102 KARL SIGFRID (m):

Fru ordförande! På s. 10 i EU-nämndens handlingar, s. 4 i regeringens pm, säger regeringen att man inte tycker att finansieringslösningen från kommissionen är tillfredsställande eftersom den tar i anspråk ett stort utrymme i marginalen. Det är lätt att hålla med om den saken.

Man kan också konstatera att de 308 miljoner euro som vi diskuterar bara är en liten del av de 2,4 miljarder som det handlar om totalt. Den stora potten på 1 ½ miljard är också pengar som kommer indirekt från EU-budgeten till exempel genom strukturfonderna.

Det är ungefär 20 procent som ska komma från externa källor. När man tittar på vad det kan innebära är det lokala myndigheter, medlemsstater och EIB-lån bland annat. Man får intrycket av att företagen spelar en allt mindre roll i finansieringsavseende. Det kan man tycka är lite märkligt om detta är någonting som är viktigt för näringslivet.

Min fråga är: Hur ser regeringen på förutsättningarna för att man faktiskt ska kunna få privat kapital som en del av finansieringen?

Anf. 103 LEIF PAGROTSKY (s):

Det står att Sveriges regering är positiv till etablerandet av EIT. Jag uppfattar det som att man tycker att det är bra i princip och på egna ben. Men ett villkor är att finansieringsfrågan löses på ett tillfredsställande sätt.

Vad betyder ”ett tillfredsställande sätt”? Hur ser en tillfredsställande finansiering ut enligt regeringens ståndpunkt? Hur ser den finansiering ut som skulle göra att regeringen anser att villkoret är uppfyllt och att man sedan kan rösta för sjösättning av detta?

Det handlar om 23 miljarder kronor. Karl Sigfrid ställde några mycket relevanta frågor om detta.

Näringsministern sade att det har skett framsteg i arbetet på det här området. Det vore intressant för nämnden att höra hur de framstegen ser ut, hur diskussionen går och lite mer än bara ministerns omdöme att det är bra. Vi ska också bilda oss en uppfattning om den här frågan.

2006/07:32

20 juni

Till sist undrar jag: Har näringsministern haft några kontakter med Forsknings-Sverige huruvida det finns ett stöd för idén i till exempel Vetenskapsrådet eller på universiteten?

Anf. 104 ULF HOLM (mp):

Jag undrar om framsteg i finansieringsfrågan. Det har diskuterats. Jag får uppfattningen att ingenting har hänt sedan förra gången vi diskuterade frågan i EU-nämnden i mars eller april. Inga positioner har förflyttats i finansieringsfrågan, som trots allt kanske är den avgörande frågan här.

Jag har samma fråga som Karl Sigfrid. Hur är förutsättningarna för att vi får gehör för det? Det verkar inte som att några andra länder tycker som vi. Då är frågan hur vi kommer att ställa oss till det i slutändan.

Jag har förstått att det inte är något slutligt beslut på detta möte, utan det ska vara en allmän diskussion. Men vad händer om ingenting rör sig i den här frågan? Kommer då Sverige att rösta nej till detta eller inte?

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar, som också framgår av den blå agendan, att det är en allmän riktlinje som ska antas nu. Frågan återkommer säkert.

Anf. 106 JACOB JOHNSON (v):

Förra gången frågan var uppe anmälde vi avvikande mening. Jag tycker inte att det har framkommit något som förändrar det vad gäller framför allt finansieringen.

Vi var några stycken som besökte Svenskt Näringsliv i går. Den frågan diskuterades också lite grann. Det gällde privat finansiering från näringslivet.

Vad jag förstod är Svenskt Näringslivs ståndpunkt att de tycker att det ska ske inom EU:s budget, till exempel genom minskat jordbruksstöd. Men det är knappast en aktuell finansiering.

Om inte något mer substantiellt kommer fram är jag fortsatt mycket tveksam.

Anf. 107 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag börjar med det som Karl Sigfrid sade. För det första har vi sagt att vi vill börja i liten skala. Om man pratar om vad vi har fått igenom är det just det. Vi har större fokus på att man provar sig fram och att man gör det i flera steg.

För det andra ser vi ett samarbete mellan näringsliv, EU och offentlig forskningsanslag. Där har företag som till exempel Volvo och Ericsson hos oss pekat på att de gärna vill att detta sker och att de också vill vara med och finansiera.

När det gäller finansieringen är det en känd ståndpunkt som Sverige har haft att vi tycker att man ska peka ut finansieringen. Vi tycker inte att det är bra att man använder marginalen som en finansiering. Det pågår en diskussion om just detta.

Man kan konstatera att när vi har fått igenom nätverksstrukturen och minskat ned det hela är det också mindre att finansiera. Jag och regeringen menar att när det blir en allmän riktlinje som vi tar ställning till här när det gäller vad vi ska göra för någonting är det Ekofin i nästa steg som

ska klara den finansieringen. Men vi ser ett intresse från näringslivet, även om Svenskt näringsliv säger som de gör. Det finns ändå enskilda företag som har pekat på att de vill göra detta.

Med detta har jag också svarat på Leif Pagrotskys fråga om vilka framsteg vi har gjort. Nätverksstrukturen är det framsteget. Den förra regeringen hade det som ståndpunkt och vi har haft det som ståndpunkt. Det har också vi fått gehör för. Det är samma sak med den minskade omfattningen. Det har inte funnits någon politisk oenighet om den ståndpunkten.

När det gäller forskningsinstitutioner tycker till exempel KTH att det här är en bra satsning. De har också skrivit brev om just detta.

Vi kan bara konstatera att vi är i minoritet i det här sammanhanget. Men vi har baxat förslaget till en bra sak som handlar om att vi inte bygger upp en ny struktur och ett nytt universitet, som vi var rädda för. Det är i stället nätverk av universitet. Man pekar ut olika forskningsområden som man vill satsa på. Jag har lite svårt att se att det skulle vara till någon nackdel för Europa att vi kopplar ihop olika forskningsinstitutioner för att få en bättre struktur på det sättet.

Anf. 108 LEIF PAGROTSKY (s):

Det var intressant att höra att det här har krympt. Vi har inte i EU-nämnden, såvitt jag har sett, fått veta att beloppet är något annat än de 2,4 miljarder euro som Karl Sigfrid just nämnde. Det var en nyhet för nämnden att ambitionen har sänkts. Det var intressant. Hade vi fått veta det tidigare kanske vi hade kunnat överväga om det hade påverkat vår syn på detta. Men den enda siffran som vi har hört är den ursprungliga siffran. Det var alltså en överraskande nyhet som näringsministern presterade.

Vad gäller näringslivet startades ju detta i syfte att vara gemensamt med näringslivet. Namnet valdes för att understryka just detta. Associationen till MIT var att MIT är det institut i världen som har mest privat medverkan. Det startade med att man gick till näringslivet och det slutade med att näringslivet åtog sig att betala noll cent i bidrag. Inte ett öre lyckades man få in. Sedan gjorde man om hela strukturen, och nu står man med ett helstatligt institut. Den finansiering som näringsministern nämnde innehöll enbart skattemedel med ett undantag, nämligen EIB, och det innebär alltså inte finansiering utan lån. Att finansiera löpande löneutgifter med lån i en bank är originellt. Det tycker inte jag att man ska stödja.

Vi hörde att näringsministern, kanske som ett uttryck för osäkerhet, valde att stödja sina argument på att den gamla regeringen hade tyckt så här. Inte i något avseende känner jag igen någon ståndpunkt som jag hade intagit i den frågan. Det kan kanske vara bra för nämnden att veta.

Jag uppfattade inte att näringsministern berörde den viktigaste frågan jag ställde. Hur ser de villkor ut som nämns i dokumentet? Det står att ett villkor är att finansieringsfrågan löses på ett tillfredsställande sätt. Hur ser en finansiering som uppfyller det kravet ut? Vilken är regeringens ståndpunkt när det gäller vad som är en tillfredsställande finansiering? Är det 100 procent skattefinansiering? Är det en viss del av EU:s budget? Är det att det ska täckas helt inom forskningsbudgetens ram och tas av riktig forskning? Eller är det att det ska tas av sammanhållningsfonderna eller

strukturfonderna? Eller ska det lånefinansieras med obligationslån, EIB eller något annat?

Det är den viktigaste frågan, och den är avgörande för ställningstagandet, tycker jag. I avvaktan på detta kan jag inte finna annat än att vi socialdemokrater fortsätter att ha en avvikande mening vad gäller idén om institutet som sådant. Det här med nätverk och så vidare övertygar inte oss. Vår avvikande mening gäller framför allt också finansieringen. Vi har ju inte sett den, men vi vet att 2,4 miljarder euro inte är snutet ur näsan. Det är kolossalt mycket pengar, och till det ska adderas att vi har oerhörda finansieringsanspråk också för Galileo. Detta är inte någonting som man kan spara till en marginaldiskussion på tjänstemannanivå någon gång före julafton – en vecka innan det ska träda i kraft. Det är fundamentalt för hela frågan. Vi kommer att anmäla avvikande mening i frågan i dag igen.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Det är noterat.

Anf. 110 ULF HOLM (mp):

Detta måste vara ett av de dyraste nätverken som har existerat på det här jordklotet. Nätverk brukar vara billigare varianter, när man inte ska ha så stor fast byråkratisk struktur. Till skillnad från andra saker ska ju ett nätverk vara mycket lösare. Det måste vara rekord i kostnader med 24 miljarder.

Dessutom bollar näringsministern plötsligt nu över frågan till Anders Borg. Han ville inte veta av den på senaste Ekofinmötet när man lyfte fram frågan om finansiering på de här punkterna, utan han bollade tillbaka till näringsministern.

Från vår sida kan inte vi se att man ska ta de här stora beloppen från annan forskning som ligger i sjunde ramprogrammet. Vi tror inte att det är en bra variant att finansiera detta på.

Vi från Miljöpartiet vidhåller den avvikande mening som vi har anmält tidigare.

Anf. 111 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

När jag hänvisade till den förra regeringen påminde jag mig om en diskussion då jag själv var ledamot av EU-nämnden och hade synpunkter på just den här frågan. Vi gav då stöd för att man skulle ha ett mer nätverksbaserat samarbete. Det tycker jag var en bra ståndpunkt, som vi håller fast vid i den nya regeringen.

När jag säger att det här har krympt menar jag att det har gjort det i den meningen att det inte blir något stort universitet, som den första tanken var. Det är i stället ett nätverksbaserat samarbete. Vi gör det här i två steg, vilket innebär att man får påbörja och peka ut några områden som man vill samarbeta om. Sedan ska man utvärdera, och i nästa steg eventuellt gå vidare.

Jag tror att vi är rätt överens om de villkor som vi har ställt upp. Vi vill se en finansiering och vi har ställt krav på att man ska redovisa det. Det är inte vårt ansvar att peka ut finansiering, utan det är kommissionen som måste peka ut finansieringen och ge förslag på den. Vi har sagt att vi tycker att det är riskabelt att använda marginalen som en finansiering.

Det är också viktigt att se när vi pratar om Ekofin i det här sammanhanget, som Ulf Holm tar upp, att det är Ekofin som disponerar marginalen. Ekofin är därför tvunget att ta ett ansvar. En svensk ståndpunkt som vi har stöd för är att de här konkurrerar på samma villkor som alla andra projekt som finns på forskningsområdet. Det finns alltså ingen gräddfil för just den här organisationen, utan man får konkurrera om de medel som finns i sammanhanget.

Jag tror att det som Sverige har gjort på området är bra. Det gäller både den gamla och den nya regeringen. Det återstår att se till att vi får en bra finansiering. Vi har ett arbete att göra för att få med näringslivet, men vi har signaler om att näringslivet vill vara med i de här sammanhangen. Vi har krävt tydliga utvärderingar av processen, för vi vill också ha kontroll så att det här inte blir kostnadsdrivande i en utsträckning som vi inte kan acceptera.

Anf. 112 KARL SIGFRID (m):

Jag tycker att det är uppenbart att vi alla är överens om att det är viktigt med näringslivsfinansiering. Jag blev lite nyfiken när ministern sade i en bisats att Svenskt Näringsliv säger ju som de gör. Skulle vi som inte är bekanta med vad Svenskt Näringsliv har sagt till regeringen om det här kunna få det utvecklat?

Anf. 113 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag måste säga att jag blir lite förundrad här. Ministern säger att det inte är regeringens sak att peka ut finansieringen. Men i det förslag till svensk ståndpunkt som finns här står det att ett villkor är att finansieringen löses på ett tillfredsställande sätt. Då måste väl ändå regeringen på något sätt ha tagit ställning till vad en tillfredsställande lösning och ett tillfredsställande sätt är?

Anf. 114 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag börjar med Svenskt Näringsliv. Jag hänvisade till vad Jacob Johnson sade i samtalen; det var mer det jag avsåg. Vi har fått reaktioner från bland andra Volvo och Ericsson, som jag sade. De har sagt att de är intresserade, för de ser ett antal forskningsprojekt där vi kan ha gemensamt intresse av det här.

När det gäller finansieringen tycker jag att det är rätt viktigt att om kommissionen ansvarar för budget så måste den också redovisa hur en sådan finansiering ska se ut. Det finns lite olika sätt att göra det. Vi har bara sagt att vi inte tycker att det som man nu har lyft fram är en bra lösning. Det handlar om marginalen och att man använder den. Det minskar vår handlingskraft på andra områden.

Därför har vi också sagt att det är viktigt att se att projektet konkurrerar om finansiering på samma villkor som andra gör. Det åvilar kommissionen att komma med en tillfredsställande lösning.

Anf. 115 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Men det måste egentligen innebära att det inte är den ståndpunkt som vi ska ställa oss bakom i dag som står här. Det måste gälla vad som helst utom marginalen, då.

Anf. 116 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Alla som har varit med och suttit med de här sakerna vet att i en förhandling går det till så att när man lägger fram förslag från kommissionen som vi ska ta ställning till kan respektive land tycka att det inte är den ideala lösningen.

Vi kan också konstatera att Sverige inte är i majoritet i de här sammanhangen. Men vi har påpekat att vi inte tycker att detta är något bra sätt. Vi har sagt att det ska lösas inom budgeten, för det här ska prövas på samma sätt som alla andra områden. Det är den ståndpunkt som vi har fört fram, och den håller vi fast vid.

Sedan kan man fundera vidare. Nu tar vi ställning till hur detta ska vara. Kommissionen ska sedan i nästa steg komma med lösningar till finansieringen. Det är Ekofin som fattar beslut om huruvida det är marginalen man ska använda i slutändan eller inte. Det vi tar ställning till nu är om det här är en lösning som fungerar för svensk sida. Kan vi hålla fast vid den position som EU-nämnden har haft förut när det gäller den nätverksbaserade strukturen?

Anf. 117 ORDFÖRANDEN:

Jag vill påminna nämnden om att vi jobbar alldeles som vanligt, precis som i miljöfrågorna och i statsministersrådet i eftermiddag; vi utgår från både skriftligt underlag och det muntliga samråd som hålls på nämnden. Det är lite därför vi sammanträder. Vi tar alltså ställning till hela paketet så småningom.

Anf. 118 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Jag tycker att det var ett märkligt påstående att Sverige inte är i majoritet. Det är just därför vi har våra ståndpunkter här och emellanåt måste säga nej och protestera. Det är väl det som är jätteviktigt! Om vi hela tiden har utgångspunkten att vi ändå inte är i majoritet kan vi lägga ned Brysselresorna och stanna hemma och låta dem göra vad de vill.

Jag tycker att den ståndpunkt som vi föreslås ställa oss bakom i dag faktiskt är helt oriktig. Därför borde ministern förändra den.

Vi säger nej till EIT som sådant. Vi säger nej till all finansiering, eftersom det bara är från budgeten eller skattebetalarna det här kommer att betalas.

Anf. 119 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag har uppfattat det samråd som vi har haft här i EU-nämnden så att man ställer sig positiv till den struktur som man nu har kommit fram till. Det är på grund av att vi har varit med och påverkat detta i rätt riktning som vi också kan se att det här är mer acceptabelt än det var i början.

Den här regeringen har en hög ambition att vara med och påverka, men också att göra det på ett konstruktivt sätt. När jag säger att vi inte är i majoritet redovisar jag bara hur läget är. Det är bra för EU-nämnden att få veta hur positionerna är från olika länder.

I den här delen har vi sagt att när det gäller finansieringen ska taken i EU:s finansiella perspektiv respekteras, att Ekofin kommer att behandla själva budgetfrågan och att finansiering ska ske inom kategori ett, det vill säga de som finansierar FoU, innovationsprogram, transport, Galileo och

så vidare. Det är den position som vi har och som vi kommer att framföra.

2006/07:32
20 juni

Anf. 120 LEIF PAGROTSKY (s):

Jag konstaterar att det är ett svenskt krav i förhandlingarna att detta ska tas från forskningsbudgeten. Det var en mycket intressant och viktig redovisning.

Jag konstaterar också att det är hopplöst att förstå vad det är som vi ska ta ställning till eftersom den beslutsmening som vi har blivit förelagda under dagens diskussion har blivit så till den milda grad tilldibbad att beslutssituationen är obegriplig.

Men från socialdemokratiskt håll är det enkelt. Vi röstar nej. Sedan får ni på majoritetssidan ta ansvar för detta flum.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Vi har redan noterat en möjlig avvikande mening från s för den händelse att ni skulle hamna i minoritet.

Vill näringsministern klargöra någonting vad gäller det sista?

Anf. 122 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Nej, jag tror att det är klart vilken ståndpunkt som Sverige har. Jag tror därför att EU-nämnden vet vad den ska ta ställning till.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt, och jag noterar avvikande mening från s, v och mp. Det var punkt 3.

Punkt 4 handlar om kunskapsöverföring med mera. Utkast till slutsatser är utsända. Det är dessa slutsatser som rådet har att fatta beslut om.

Vill näringsministern tillägga någonting där?

Anf. 124 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Kommissionen och rådet tycker att det är bra att det finns ett samarbete mellan akademi och industri, att vi tar fram ett initiativ för att förbättra hanteringen av de immateriella frågorna och att vi ser att vi behöver ett ökat kunskapsutbyte mellan akademi och näringsliv. Vi tycker att det är ett bra initiativ och att det sker på detta sätt. Men det är inget regelverk som någon är bunden till att använda och följa, utan detta är frivilligt.

Anf. 125 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Jag tror att vi kan vara ganska överens om själva huvudsyftet med denna fråga. Men det är ändå en ganska stor fråga, och jag kan känna en viss frustration och en viss misstänksamhet utifrån perspektivet att denna fråga inte har varit i näringsutskottet, och vi har inte fått någon information om den, utan vi får den egentligen här vid bordet. Då kan jag inte låta bli att känna en form av både frustration och misstänksamhet.

Här handlar det också om pengar på sikt. Man kan inte låta bli att fundera över detta. Jag ska erkänna att jag delvis inte förstår det som gäller finansierat stöd och fullkostnadsredovisningssystem. Det är säkert

inga bekymmer med det, vad vet jag. Men det handlar ändå om pengar. Och det handlar också om strukturmedlen. På det sättet kan man också känna en viss form av misstänksamhet när vi inte har fått någon redovisning.

Om man använder strukturmedlen, kan det då bli omfördelning av pengar som kanske egentligen skulle ha använts till satsningar i olika regioner i landet? Utifrån det skulle det vara bra om vi kunde få lite mer information om detta.

För övrigt känner vi en viss tveksamhet när denna fråga inte har varit i näringsutskottet.

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Vi är på punkt 4 om kunskapsöverföring mellan forskningsinstitut med mera. Det är ett initiativ från ordförandeskapet.

Jag konstaterar att näringsutskottet inte har informerats i några frågor vad gäller konkurrenskraftsrådet. Det kan ledamöterna där fundera på om ni ska ändra på framöver eftersom det ändå är rätt många relevanta EU-frågor. Det är inte vår sak att styra och ställa med dem. Men så är det mycket riktigt.

Vill näringsministern kommentera frågorna i sak?

Anf. 127 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Näringsutskottet har inte begärt någon information. Vi ställer självklart upp med sådan om man begär det.

När det gäller själva ärendet är det ett frivilligt åtagande, och det är fråga om riktlinjer. Jag förstår därför inte frågan om finansiering. Meningen är att man ska dela med sig av erfarenheter. Egentligen handlar det om att hela EU ser att det finns för lite koppling mellan näringsliv, forskning och kommersialisering av forskningsresultat. Inte minst Sverige har bekymmer med det. Det handlar mer om *guidelines* för ett sådant arbete.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Jag vill göra ett medskick till ledamöterna i näringsutskottet. Detta handlar inte om grön- och vitböcker, men det handlar om *communication*. Det är alltså ett strategidokument i botten för detta. Det är typiskt sådant som egentligen lämpar sig mycket väl för en sittning i fackutskott. Det är möjligt att det är sommaruppehållet som ställer till det. Men tänk på det till hösten om inte annat. Då blir det lättare att diskutera frågorna här.

Anf. 129 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Som en kommentar till det sista kan jag säga att jag mycket väl har framfört detta. Sedan är nästa steg att få det genomfört. Utifrån hur våra dagordningar ser ut har jag inga bekymmer att lyfta fram den frågan med jämna mellanrum.

Jag förstod inte detta riktigt. Det handlar om frivillighet. Men om man då väljer att man ska vara delaktig i denna frivillighet måste det väl ändå få någon form av ekonomiska konsekvenser. Och det var utifrån denna oro och det som handlar om strukturfondspengarna och det som

finns i ramprogrammet som jag hade en fundering. Men jag kan i och för sig återkomma om detta. Men det finns ändå anledning att fundera över de ekonomiska ramarna.

2006/07:32
20 juni

Anf. 130 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Det är riktlinjer för detta arbete. Det handlar nämligen om en uppgift som universitet och högskolor redan har. De ska ha ett samarbete. Men vi behöver bli bättre på det, och då behöver vi ha ett erfarenhetsutbyte.

Sedan har vi när det gäller strukturfondsprogrammen och den nationella strategin talat om ett bättre innovationsklimat. Och ett bättre innovationsklimat innehåller ett ökat samarbete mellan näringsliv och forskning. Och det finns med i fråga om den kopplingen.

Anf. 131 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Punkt 5 handlar om koordinering av strukturfonder med mera. Här ska det antas rådsslutsatser. Och i botten för detta ligger en rapport från Crestkommittén som är utsänd till nämndens ledamöter.

Vill näringsministern kommentera eller lägga till någonting?

Anf. 132 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Nej, det finns beskrivet, och det berördes lite grann under den förra punkten.

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Då kan nämnden gå till beslut. Jag finner sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Punkt 6 handlar om det europeiska forskningsområdet. Det är en diskussionspunkt med anledning av grönboken. Skälet till att vi inte har kallat forskningsministern till samråd är just att det är en diskussionspunkt med anledning av grönboken, och den är just nu föremål för behandling i utbildningsutskottet som inte är färdigt med frågan. Men om det är någon som i detta läge vill ställa en fråga i dag går det bra att göra det, och då finns ansvarig tjänsteman med, har jag blivit informerad om.

Anf. 134 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Det är ungefär samma fråga. Vi är väl medvetna om att detta är en fråga som är föremål för behandling i utbildningsutskottet. Man kan gå tillbaka till den förra frågan, nämligen att denna fråga hänger samman med forskningsvärlden och industrin.

I vårt material står det att Sverige kommer att remittera grönboken till ett antal viktiga aktörer. Då hoppas jag verkligen att näringsutskottet får yttra sig i frågan. Jag hoppas också att industrin får vara med på vägen som remissinstans i denna fråga. Jag tror att det är oerhört viktigt utifrån att man när det gäller innovationer ska uppnå samverkan mellan forskarvärlden och industrivärlden.

Anf. 135 ORDFÖRANDEN:

Det tar vi som ett medskick. Vill näringsministern säga något?

Anf. 136 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):
Det är en självklarhet för en borgerlig näringsminister.

Anf. 137 ORDFÖRANDEN:

Det är som sagt en diskussionspunkt, och då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga.

Punkt 7 handlar om fastställande av en tullkodex med mera. Det har blivit en A-punkt. Och då återkommer vi till den.

Punkt 8 gäller övriga frågor. De är utsända.

Punkt 8 f handlar om kvicksilver i mätinstrument. Den minnesgoda kommer ihåg att den frågan togs upp med självaste utrikesministern i april. Den blev avhandlad då. Och det har kommit skriftligt material till er som ställde frågor då.

Vill näringsministern tillägga något under denna punkt?

Anf. 138 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag kan bara ge en liten upplysning om *clean sky* och svensk flygin-dustri. Vi har precis satsat pengar från regeringen för att Volvo ska kunna ta fram en ny flygmotor som minskar utsläppen med 25 procent. Och vi siktar på att hjälpa till ytterligare med att minska utsläppen med 50 procent. Den svenska regeringen är alltså aktiv när det gäller att utveckla dessa saker.

Anf. 139 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

A-punktslistan har delvis nämnts. Tullkodexen fanns med där. Det finns några sent inkomna tillägg. Jag lämnar ordet till kanslichefen med anledning av dem.

Anf. 140 Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND:

Det är tre punkter på Konkurrenskraftsrådets dagordning. Den första handlar om *roaming* som nämnden har behandlat. Den andra handlar om speglar på tunga lastfordon. Den har nämnden också behandlat. Den tredje handlar om direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa. Den behandlade nämnden i oktober 2006, och det fanns en majoritet för regeringens ståndpunkt. Det är alltså inga nya frågor såvitt vi vet.

Anf. 141 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt i dessa frågor.

Då är vi klara med den blå agendan.

Då återstår det för mig att fråga näringsministern om det finns något ytterligare som hon vill meddela nämnden just i dag.

Anf. 142 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Jag vill bara tillönska en trevlig midsommar. Vi kan skicka en tanke till ministerrådet i Bryssel som ska prata fördrag.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Det tackar vi alldeles särskilt för och önskar detsamma. Stort tack för
i dag, och lycka till på berört ministerråd efter midsommar.

2006/07:32

20 juni

Innehållsförteckning

1 § Miljö.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare ELISABET FALEMO	1
Anf. 3 CARINA OHLSSON (s).....	2
Anf. 4 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 5 Statssekreterare ELISABET FALEMO	2
Anf. 6 CHRISTINA AXELSSON (s)	3
Anf. 7 Statssekreterare ELISABET FALEMO	3
Anf. 8 Departementssekreterare JOSEFINE HOLMQUIST	3
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Statssekreterare ELISABET FALEMO	3
Anf. 11 CHRISTINA AXELSSON (s)	4
Anf. 12 ULF HOLM (mp).....	4
Anf. 13 JACOB JOHNSON (v)	4
Anf. 14 Statssekreterare ELISABET FALEMO	4
Anf. 15 ULF HOLM (mp).....	5
Anf. 16 Statssekreterare ELISABET FALEMO	5
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 18 Statssekreterare ELISABET FALEMO	5
Anf. 19 CARINA OHLSSON (s).....	6
Anf. 20 ULF HOLM (mp).....	6
Anf. 21 Statssekreterare ELISABET FALEMO	6
Anf. 22 Departementssekreterare ANNA TORVESTIG	7
Anf. 23 Statssekreterare ELISABET FALEMO	7
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 25 Statssekreterare ELISABET FALEMO	7
Anf. 26 ULF HOLM (mp).....	8
Anf. 27 CHRISTINA AXELSSON (s)	8
Anf. 28 Statssekreterare ELISABET FALEMO	8
Anf. 29 JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 30 ULF HOLM (mp).....	8
Anf. 31 Statssekreterare ELISABET FALEMO	8
Anf. 32 CHRISTINA AXELSSON (s)	9
Anf. 33 Statssekreterare ELISABET FALEMO	9
Anf. 34 Departementssekreterare JERKER FORSSELL	9
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 36 Statssekreterare ELISABET FALEMO	10
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 38 CARINA OHLSSON (s).....	10
Anf. 39 JACOB JOHNSON (v)	11
Anf. 40 ULF HOLM (mp).....	11
Anf. 41 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	11
Anf. 42 Statssekreterare ELISABET FALEMO	11
Anf. 43 ULF HOLM (mp).....	11
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 45 Statssekreterare ELISABET FALEMO	12
Anf. 46 JACOB JOHNSON (v)	12
Anf. 47 ULF HOLM (mp).....	12

Anf. 48	ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 49	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	12
Anf. 50	JACOB JOHNSON (v)	13
Anf. 51	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	13
Anf. 52	CARINA OHLSSON (s).....	14
Anf. 53	ULF HOLM (mp).....	14
Anf. 54	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 55	ULF HOLM (mp).....	14
Anf. 56	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	14
Anf. 57	ULF HOLM (mp).....	15
Anf. 58	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 59	JACOB JOHNSON (v)	15
Anf. 60	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	15
Anf. 61	ERIK A ERIKSSON (c).....	15
Anf. 62	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	15
Anf. 63	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 64	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	16
Anf. 65	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 66	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	16
Anf. 67	JACOB JOHNSON (v)	16
Anf. 68	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 69	JACOB JOHNSON (v)	16
Anf. 70	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 71	ULF HOLM (mp).....	16
Anf. 72	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	16
Anf. 73	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 74	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	17
Anf. 75	ULF HOLM (mp).....	17
Anf. 76	JACOB JOHNSON (v)	17
Anf. 77	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	17
Anf. 78	ULF HOLM (mp).....	17
Anf. 79	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	17
Anf. 80	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 81	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	18
Anf. 82	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	18
Anf. 83	CARINA OHLSSON (s).....	18
Anf. 84	ULF HOLM (mp).....	18
Anf. 85	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 86	CHRISTINA AXELSSON (s).....	19
Anf. 87	HILLEVI LARSSON (s).....	19
Anf. 88	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	19
Anf. 89	Departementssekreterare MARTIN LARSSON.....	20
Anf. 90	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	20
Anf. 91	Departementssekreterare EMI HIJINO	20
Anf. 92	Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	20
Anf. 93	ORDFÖRANDEN.....	20
2 §	Konkurrenskraft.....	21
Anf. 94	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 95	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	21
Anf. 96	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	21
Anf. 97	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c).....	22

Anf. 98	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	22
Anf. 99	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	22
Anf. 100	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 101	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	23
Anf. 102	KARL SIGFRID (m)	23
Anf. 103	LEIF PAGROTSKY (s)	23
Anf. 104	ULF HOLM (mp)	24
Anf. 105	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 106	JACOB JOHNSON (v)	24
Anf. 107	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	24
Anf. 108	LEIF PAGROTSKY (s)	25
Anf. 109	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 110	ULF HOLM (mp)	26
Anf. 111	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	26
Anf. 112	KARL SIGFRID (m)	27
Anf. 113	SUSANNE EBERSTEIN (s)	27
Anf. 114	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	27
Anf. 115	SUSANNE EBERSTEIN (s)	27
Anf. 116	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	28
Anf. 117	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 118	SUSANNE EBERSTEIN (s)	28
Anf. 119	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	28
Anf. 120	LEIF PAGROTSKY (s)	29
Anf. 121	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 122	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	29
Anf. 123	ORDFÖRANDEN	29
Anf. 124	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	29
Anf. 125	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	29
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 127	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	30
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 129	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	30
Anf. 130	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	31
Anf. 131	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 132	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	31
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 134	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	31
Anf. 135	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 136	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	32
Anf. 137	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 138	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	32
Anf. 139	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 140	Kanslichefen INGRID LARÉN MARKLUND	32
Anf. 141	ORDFÖRANDEN	32
Anf. 142	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	32
Anf. 143	ORDFÖRANDEN	33